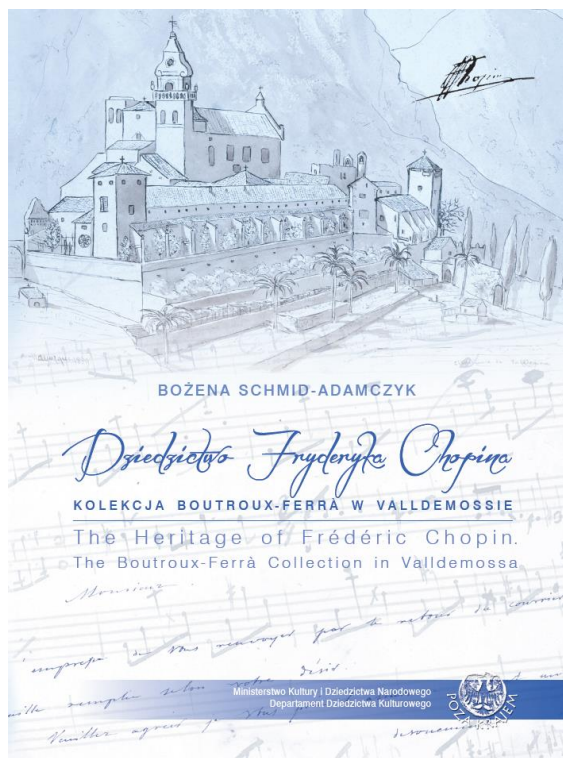

Dziedzictwo Fryderyka Chopina. Kolekcja Boutroux-Ferrà w Valldemossie

*The Heritage of Frédéric Chopin.
The Boutroux-Ferrà Collection in Valldemossa*

Najnowsza publikacja Departamentu Dziedzictwa Kulturowego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego poświęcona jest największej w świecie prywatnej kolekcji chopinowskiej w Valldemossie na Majorce. Książka dr BOŻENY SCHMID-ADAMCZYK, pod redakcją naukową Ewy Sławińskiej-Dahlig, ukazuje się w serii „Poza Krajem”, udostępniającej wiedzę o skarbach polskiej kultury za granicą i upamiętniającej polskie, bądź z Polską związane zbiory artystyczne, piśmiennicze i archiwalne.

Kolekcja założona przez Anne-Marie Boutroux de Ferrà (1895–1986) w klasztorze Kartuzów (cela 2) w Valldemossie, pozostawała do dzisiaj mało znana, bowiem dotychczas nie zostało wydane drukiem pełne opracowanie na jej temat. Kolekcję tworzą przede wszystkim cenne chopiniana zakupione w 1969 roku od Arthura Hedleya (1905–1969), wybitnego angielskiego kolekcjonera i znawcy twórczości Chopina, a także zbiory nabywane na aukcjach i w antykwariatach (w transakcjach pośredniczyli m.in.: Eugène Rossignol, Georges Andrieux, Auguste Blaizot, Georges Blache) oraz darowizny (w tym pamiątki przekazane przez Aurore Lauth-Sand, wnuczkę George Sand). Obecnie właścicielami kolekcji są Rosa i Jaume Capllonch Ferrà.

Opracowanie, liczące łącznie 576 stron, składa się z czterech rozdziałów, w których omówiono kolejno: (I) autografy muzyczne, (II) autografy listów, (III) portrety i pamiątki oraz (IV) wydania dzieł Chopina i księgozbiór. Książkę otwierają: rekomendacja Maestro Krystiana Zimermana i słowo wstępne Profesor Małgorzaty Omilanowskiej, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Właściwe omówienie kolekcji poprzedza wprowadzenie, w którym naświetlono historię pobytu Fryderyka Chopina i George Sand na Majorce zimą 1838/1839 r., zarys dziejów Valldemossy i klasztoru Kartuzów oraz historię kolekcji rodziny Boutroux-Ferrà. Dopełnieniem opracowania jest transkrypcja pełnego inwentarza kolekcji, obejmującego zarówno kolekcję chopinowską, jak i spuściznę po George Sand, liczącego bez mała 900 pozycji. W końcowej części książki zamieszczono obszerne streszczenia wraz z wykazem najważniejszych obiektów w siedmiu językach obcych (angielskim, hiszpańskim, francuskim, niemieckim, rosyjskim, japońskim i chińskim). Książkę zaopatrzone w pełny wykaz bibliografii oraz indeks osób. Do publikacji dołączono ponadto płytę

DVD, która stanowi uzupełnienie i rozszerzenie tomu. Znajdują się na niej m.in. reprodukcje unikatowych autografów muzycznych, autografów listów, a także wydań dzieł Chopina, głównie pierwodruków. Chopiniana przedstawiono na licznych fotografiach, wykonanych w 2014 roku specjalnie na potrzeby tej publikacji. Ich autorem jest Jaume Gual Carbonell.

Książka *Dziedzictwo Fryderyka Chopina...* została przygotowana na podstawie niepublikowanej dotychczas pracy doktorskiej Bożeny Schmid-Adamczyk pt. „Le fonds Chopin de la Chartreuse de Valldemossa et son importance pour la connaissance du musicien” (Instytut Muzykologii Uniwersytetu w Strasburgu 1979), napisanej pod kierunkiem profesora Marca Honeggera. W toku redakcji dokonano aktualizacji i uzupełnień z uwzględnieniem literatury przedmiotu, by przekazać aktualny stan badań.

Kolekcja w Valldemossie (cela 2) ma szczególne znaczenie dla dziedzictwa chopinowskiego; obejmuje m.in.:

- autografy dziewięciu kompozycji Fryderyka Chopina; są to: *[Nokturn] cis-moll* op. posth. *[Lento con gran espressione]*, wersja z polimetrią; *Etiuda f-moll* op. 25 nr 2 (fragment – takty 1-20); 3 *Etiudy* ze zbioru *Méthode des méthodes (f-moll, As-dur, Des-dur)*; *Fuga a-moll* op. posth.; *Nokturn E-dur* op. 62 nr 2; *Walc Des-dur* op. 64 nr 1 (fragment – takty 1-8; Szkic ołówkowy,
- autografy dziesięciu listów kompozytora do różnych adresatów: do François Fétisa w Brukseli, Paryż, [27 III 1836]; do Juliana Fontany w Paryżu, Valldemossa, 28 XII 1838; do Camille’a Pleyela w Paryżu, Marsylia, 12 III 1839; do Wojciecha Grzymały w Paryżu, [Marsylia, 16 IV 1839]; 3 listy do J. Fontany w Paryżu z Nohant: [8 VIII 1839], [ok. połowy VI 1841], [27 VI] 1841; do siostry, Ludwiki Jędrzejewiczowej w Warszawie, Nohant, 31 X 1844; do Marii de Rozières w Paryżu, [Londyn], 1 VI [18]48; do C. Pleyela w Paryżu, Johnston Castle, 11 IX [1848],
- autografy czterech listów George Sand do Wojciecha Grzymały z dopiskami Chopina: [Etablissements lub Palma, ok. 9 XII 1838]; Paryż, wiosna 1840 [?]; [Nohant, 26 VIII 1846]; [Nohant, 12 X 1846],
- portrety Fryderyka Chopina; wśród twórców: Luigi Calamatta, Albert Colfs, Teofil Kwiatkowski, Jean-Joseph-Bonaventure Laurens, Pierre Roche Vigneron i in.,
- pamiątki po Chopinie, np. grzebień z kości słoniowej, kamizelka od stroju wizytowego, kosmyk włosów kompozytora,
- wydania dzieł Chopina: 159 druków, w tym pierwodruki i wczesne wydania francuskie, niemieckie i austriackie oraz angielskie (wśród nich unikatowe edycje firmy Wessel & Co.),
- księgozбір: 239 pozycji o tematyce chopinowskiej w różnych językach.